

**ՀԵԼՍԻՆԿՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՅԻԱԿԱՆ ԱՍԱՄԲԼԵԱՅԻ ՎԱՆԱՁՈՐԻ
ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ**

ՀՀ, 2001, ք.Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 59: Հեռ.՝ (+374 322) 4 22 68, Էլ. հասցե՝ hcav@hcav.am,
ինտերնետային կայք՝ www.hcav.am, www.hrfori.am

**2008թ. ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԼՈՒՌԻ ՄԱՐԶԻ ՀԵՏԸՆՏՐԱԿԱՆ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՄԱՍԻՆ**

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑ

ՀԵՆՍԻԿՅԱՆ ԲԱՂԱՔԱՅԻՍԿԱՆ ԱՍԱՄԲԼԵԱՅԻ ՎԱՆԱԶՈՐԻ

ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՀՀ, 2001, ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 59: Հեռ.՝ (+374 322) 4 22 68, Էլ. հասցե՝ hcav@hcav.am,
ինտերնետային կայք՝ www.hcav.am, www.hrfori.am

Հետընտրական հասարակական-քաղաքական գործընթացները

2008թ. ԿՐՀ-ի որոշմամբ ՀՀ նախագահի ընտրությունների արդյունքում հաղթող ճանաչվեց Հայաստանի Հանրապետական կուսակցության թեկնածու, ՀՀ վարչապետ Սերժ Սարգսյանը:

ՀՀ նախագահի թեկնածու Տիգրան Կարապետյանը եվ Լեվոն Տեր-Պետրոսյանը դիմեցին ՀՀ Սահմանադրական դատարան ընտրությունների արդյունքները վիճարկելու համար: Սահմանադրական դատարանն իր որոշմամբ, սակայն, անփոփոխ թողեց ԿՐՀ-ի որոշումը:

Հայաստանի Հանրապետության նախագահի ընտրությունները ԵԱՀԿ դիտորդների կողմից ճանաչվեցին կայացած ԵԱՀԿ եվ Եվրախորհրդի նկատմամբ ստանձնած պարտավորություններին եվ չափանիշներին համապատասխան: ԵԱՀԿ դիտորդական առաքելությունը, ելնելով ՀՀ-ում ձեռնարկված հետընտրական մթնոլորտից, հրապարակեց իր երրորդ հետընտրական զեկույցը, որտեղ նշվեցին լուրջ ընտրախախտումներ:

Ընտրությունների ժամանակ դիտորդություն իրականացրած տեղական մի շարք դիտորդների եզրակացությամբ, սակայն, ընտրություններն ընթացան լուրջ խախտումներով, որոնք էական ազդեցություն թողեցին ընտրությունների արդյունքների վրա:

Ընտրություններից հետո ՀՀ նախագահի թեկնածու, Աժ փոխնախագահ Վահան Հովհաննիսյանը հրաժարական տվեց: Միեվնույն ժամանակ ՀՅԴ-ն հայտարարեց, որ չի վիճարկում ընտրությունների վերջնական արդյունքները եւ հաջողություն է մաղթում նորընտիր նախագահ Սերժ Սարգսյանին:

ՀՀ նախագահի թեկնածու Արթուր Բաղդասարյանը միացավ քաղաքական կոալիցիային եվ նշանակվեց ՀՀ Անվտանգության խորհրդի քարտուղարի պաշտոնում:

ՀՀ նախագահի ընտրություններից հետո Հայաստանում հասարակական-քաղաքական իրավիճակն ավելի լարվեց՝ ձեռնարկելով այնպիսի մթնոլորտ, որտեղ խախտումները շարունակվեցին եվ ամբողջացրեցին ընտրությունների վերաբերյալ բացասական գնահատականը:

Քվեարկության հաջորդ օրվանից ՀՀ նախագահի նախկին թեկնածու Լեվոն-Տեր Պետրոսյանն իր համախոհներով Երեվանի Ազատության հրապարակում կազմակերպեց հանրահավաք: Լեվոն Տեր-Պետրոսյանը եվ իր համախոհները պահանջում էին չեղյալ հայտարարել կայացած ընտրությունները, իրականացնել նոր քվեարկություն: Փետրվարի 20-ից Լեվոն Տեր-Պետրոսյանի պահանջին միացան գործող իշխանության տարբեր պաշտոնյաներ՝ պաշտպանության փոխնախարարներ:

ՀՀ նախագահի մյուս թեկնածուներից ոչ ոք չմիացավ Լեվոն Տեր-Պետրոսյանի նախաձեռնած հանրահավաքին:

Հաշվի առնելով իշխանության գործողությունների բնույթը՝ հետընտրական գործընթացները կարելի է բաժանել 2 մասի.

- **Փետրվարի 19-29-ը**, երբ իշխանությունը «հանդուրժողական վերաբերմունք» դրսևվորեց Ազատության հրապարակում խաղաղ նստացույցի մասնակիցների նկատմամբ: Սակայն այս ժամանակահատվածում վարչական ռեսուրսներն հիմնականում օգտագործվեցին

ՀԵՆՍԻՆԿՅԱՆ ԲԱՂԱՔԱՅԻՄԿԱՆ ԱՍԱՄԲԼԵԱՅԻ ՎԱՆԱԶՈՐԻ

ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՀՀ, 2001, ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 59: Հեռ.՝ (+374 322) 4 22 68, էլ. աստե՝ hcav@hcav.am,
ինտերնետային կայք՝ www.hcav.am, www.hrfori.am

մարզերի բնակիչների նկատմամբ ճնշումներ իրականացնելու համար, որպեսզի վերջիններս չկարողանան մասնակցել Երեվանում կայացող հանրահավաքին:

- **Մարտի 1-21-ը**, երբ գործող իշխանությունը բռնի ուժ կիրառեց խաղաղ ցույցի անմիջական մասնակիցների նկատմամբ, այնուհետև հետապնդումները շարունակվեցին քաղաքական ընդդիմադիրների նկատմամբ:

2008թ. մարտի 1-ից Երեվանում ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի կողմից արտակարգ դրություն հայտարարվեց: Այս պայմաններում դադարեցվեցին այլընտրանքային լրատվամիջոցների գործունեությունը եվ, բացի հանրային հեռուստաընկերության տրամադրած պաշտոնական տեղեկատվությունից, երկրում իրականացվող իրադարձությունների մասին քաղաքացիներն այլ մեկնաբանությամբ տեղեկատվություն ստանալու հնարավորություն չունեցան:

Թեև ՀՀ նախագահի հրամանագրով արտակարգ դրություն էր հայտարարված միայն Երեվանում, սակայն գործող իշխանության ներքին հրահանգով հետընտրական իրադարձություններին վերաբերող իրենց գործունեությունը դադարեցրեցին նաև մարզային լրատվամիջոցները:

Գործող իշխանության ճնշումները եվ հետապնդումները մարզի բնակիչների նկատմամբ փետրվարի 19-29-ն եվ մարտի 1-21-ն ընկած ժամանակահատվածներում

Հետապնդումներ քաղաքական հայացքների պատճառով

1. ՀՀ նախագահի ընտրությունների քվեարկության հաջորդ օրվանից՝ 2008թ. փետրվարի 20-ից, իշխանությունը հետապնդումներ իրականացրեց Լ.Տեր-Պետրոսյանի վստահված անձանց նկատմամբ՝ փորձելով քրեական պատասխանատվության ենթարկել վերջիններին: Մասնավորապես՝ թիվ 30/22 ընտրատեղամասում Լևոն Տեր-Պետրոսյանի վստահված անձ Սոֆյա Քալանթարյանի նկատմամբ Լոռու մարզի դատախազությունը մեղադրական եզրակացություն առաջադրեց՝ ընտրատեղամասային հանձնաժողովի աշխատանքներին խոչընդոտելու համար: Սոֆյա Քալանթարյանի դատաքննությունը սկսվեց մարտի 13-ին՝ նախագահությամբ դատավոր Նահիրա Հովակիմյանի: Դատարանում որպես մեղադրող կողմ հանդես եկավ Լոռու մարզի դատախազ Կարեն Շահբաջյանը: Այս երեվոյթն անմիջական ազդեցություն թողեց դատավարության ընթացքի վրա: Դատավորի գործողությունները կաշկանդվում էին դատախազի ազդեցությամբ, մասնավորապես՝ դատավորը բավարարում էր պաշտպանվող կողմի միայն այն միջնորդությունները, որոնց հավանություն էր տալիս դատախազը: Ընդհանուր իրավասության դատարանի վճռով Սոֆյա Քալանթարյանը ճանաչվեց մեղավոր եվ ենթարկվեց 300 հազար դրամ տուգանքի: Դատարանի այս վճիռը Սոֆյա Քալանթարյանը պատրաստվում է բողոքարկել ՀՀ Վերաքննիչ դատարանում:

2. Լոռու մարզի բյուջետային հիմնարկների աշխատակիցներն ազատվեցին աշխատանքից Լեվոն Տեր-Պետրոսյանին սատարելու պատճառով: Մասնավորապես՝ Լեվոն Տեր-Պետրոսյանի վստահված անձ Արշավիր Ղուկասյանին ստիպեցին Լոռու մարզպետարանի քարտուղարության բաժնի պետի պաշտոնից ազատման դիմում գրել: Լոռու մարզպետարանում աշխատանքից ազատվեց նաև Լեվոն Տեր-Պետրոսյանի վստահված անձ, նույն բաժնի աշխատակից Արմեն Հովհաննիսյանը: Լոռու մարզպետարանի աշխատակազմի ղեկավարի հրամանում Արմեն Հովհաննիսյանի ազատումը հիմնավորվում էր քաղաքական զսպվածության սկզբունքի խախտումներով: Մասնավորապես՝ Արմեն Հովհաննիսյանն իրականացրել էր «Քաղաքացիական ծառայության մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված սահմանափակումներ:

ՀԵՆՍԻԿՅԱՆ ԲԱՂԱՔԱՅԻՍԿԱՆ ԱՍԱՄԲԼԵԱՅԻ ՎԱՆԱԶՈՐԻ

ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՀՀ, 2001, ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 59: Հեռ.՝ (+374 322) 4 22 68, էլ. աստե՝ hcav@hcav.am,
ինտերնետային կայք՝ www.hcav.am, www.hrfori.am

Այդ սահմանափակումներով արգելվում է քաղաքացիական ծառայողին այլ վճարովի աշխատանք կատարել, լինել երրորդ անձանց ներկայացուցիչ այն մարմնի հետ կապված հարաբերություններում, որտեղ ինքը գտնվում է ծառայության մեջ: Ազատման հրամանում նշված գործողությունները, սակայն, Արմեն Հովհաննիսյանն իրականացրել է արձակուրդում գտնվելու ժամանակ:

3. Լոռու մարզի Ամրակից գյուղի միջնակարգ դպրոցի տնօրենն աշխատանքից ազատել է նույն դպրոցի ուսուցիչ Նաիրի Արոյանին: Տնօրենն ուսուցչին աշխատանքից ազատելու համար հիմք է ընդունել փետրվարի 11-16-ը աշխատանքից անհարգելի պատճառներով բացակայելը: Նաիրի Լևոնի Արոյանը հանդիսացել է 32/30 տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամ, ՀԺԿ կուսակցության ներկայացուցիչ:

4. Օձուն գյուղի դպրոցի ուսուցչուհի Ալվարդ Շարմազանյանին, որը ՀՀ նախագահի ընտրությունների ժամանակ հանդիսացել է Լևոն Տեր-Պետրոսյանի վստահված անձը, տնօրենը պահանջել է աշխատանքից ազատման դիմում գրել: Ալվարդ Շարմազանյանը հրաժարվել է ազատման դիմում գրել: Տնօրենը սպառնացել է, որ Ալվարդ Շարմազանյանի եղբայրը խնդիրներ կունենա: Վերջինս հանդիսացել է քաղաքական հետապնդումների հետեվանքով թաքնվող Վանո Սիրադեղյանի մամլո խոսնակը:

Հանրահավաքների իրականացմանը, հանրահավաքներին մասնակցությանը, ազատ տեղաշարժմանը խոչընդոտումներ

1. Փետրվարի 29-ին Վանաձորի «Արցախ» պուրակում ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակը կազմակերպել է հանրահավաք «Ընտրական խախտումների կանխարգելման հնարավորությունները 2008թ. նախագահական ընտրությունների ժամանակ» թեմայով: Վանաձորի քաղաքապետի Հայաստանի Հանրապետական կուսակցության անդամ «Թիմակիցները» անընդհատ փորձել են անպատեհ ակնարկներով խանգարել հանրահավաքը, վերջում հոսանքազրկել գեղեցկության սրահը, որտեղից միացված է եղել բարձրախոսը: Հանրահավաքի խոչընդոտման փաստի առթիվ ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակը հաղորդում է ուղարկել ոստիկանության Վանաձորի բաժին:
2. Փետրվարի 20-ին՝ ժամը 12:00-ի սահմաններում, Վանաձոր-Երեվան ճանապարհին՝ Վանաձորից 100 կմ հեռավորության վրա, կանգեցվել է Երեվան՝ Լեվոն Տեր-Պետրոսյանի հավաքին մասնակցելու մեկնող միկրոավտոբուսը: Ճանապարհային ոստիկանության աշխատակից Մ. Կարապետյանը վարորդից պահանջել է փաստաթղթերը՝ խոչընդոտելով նրանց ազատ տեղաշարժը, նույնիսկ արգելել լրագրողին հարցազրույց վերցնել ուղեվորներից կամ լուսանկարել միկրոավտոբուսը: Այս փաստի առթիվ եվս ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակը հաղորդում է ուղարկել, սակայն այս անգամ Լոռու մարզի դատախազություն: ՀՀ ոստիկանության քննչական գլխավոր վարչության Լոռու մարզի բաժինը պատասխանել է, որ նախապատրաստված նյութերով քրեական գործի հարուցումը մերժվում է Մերուժան Կարապետյանի արարքում հանցակազմի բացակայության պատճառով:
3. 2008թ. մարտի 3-ին ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակը դիմել է Վանաձորի քաղաքապետարան իրազեկելով՝ մարտի 6-ին, 7-ին եվ 8-ին Վանաձորում տեղեկատվական հանրահավաք կազմակերպելու մասին: Վանաձորի քաղաքապետը իր որոշմամբ, սակայն, մերժել է հանրահավաքի իրականացման համար թույլտվություն տրամադրել: Իր որոշումը նա

ՀԵՆՈՒՆԿՅԱՆ ԲԱՂԱՔԱՅԻՆԱԿԱՆ ԱՍՍՍԲԼԵԱՅԻ ՎԱՆԱԶՈՐԻ

ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՀՀ, 2001, ք.Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 59: Հեռ.՝ (+374 322) 4 22 68, էլ. աստղ՝ hcav@hcav.am,
ինտերնետային կայք՝ www.hcav.am, www.hrfori.am

հիմնավորել է ոստիկանության Լոռու մարզային վարչության պետի, Լոռու մարզի դատախազության ներկայացուցիչի, Վանաձորի Հովհաննես Թումանյանի անվան պետական մանկավարժական ինստիտուտի ռեկտորի, մի խումբ բնակիչների մտահոգությամբ, որ հանրահավաքի ժամանակ կարող է վնաս հասցվել քաղաքացիների առողջությանն ու կյանքին: ՀՀՍ Վանաձորի գրասենյակը բողոքարկել է քաղաքապետի որոշումը դատական կարգով, սակայն դատարանը եվս մերժել է քաղաքապետի որոշումն անվավեր ճանաչելու կազակերպության պահանջը:

4. 2008թ. մարտի 20-ին Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակը երկրորդ անգամ է իրազեկման համար դիմել Վանաձորի քաղաքապետարանի «Արցախ» պուրակում հանրահավաքների կազմակերպման համար: Քաղաքապետը, սակայն, երկրորդ անգամ որոշում է կայացրել մերժման մասին:

Տեղեկատվության տարածման սահմանափակումներ

1. Վանաձորցիներին հանրապետությունում իրականացվող իրադարձությունների մասին տեղեկատվություն տրամադրելու նպատակով ՀՀՍ Վանաձորի գրասենյակը փորձել է տպագրել «Քաղաքացիական նախաձեռնություն» շաբաթաթերթի հատուկ համարը, որտեղ օբյեկտիվ տեղեկատվություն էր տրամադրվելու հանրապետությունում տեղի ունեցող իրադարձությունների վերաբերյալ: Նախապատրաստվեցին համապատասխան հոդվածները, սակայն այս անգամ էլ Լոռու մարզպետարանից տպարանի տնօրենին ուղղակիորեն հրահանգեցին չտպագրել թերթը:

3. 2008թ. մարտի 4-ին ՀՀՍ Վանաձորի գրասենյակում կայացավ մամլո ասուլիս՝ «Հասարակական այլընտրանքային իրազեկում արտակարգ պայմաններում» թեմայով: Տեղական 2 հեռուստաընկերություններից ասուլիսին մասնակցեց միայն 1-ը, որը սակայն ասուլիսը եթեր չհեռարձակեց:

Խուզարկություններ

Փետրվարի 26-ից հանցավոր գործունեության վերաբերյալ փաստաթղթեր կամ առարկներ բացահայտելու նպատակով խուզարկվել են այն բնակիչների բնակարանները, որոնք մասնակցել են Երեվանում կայացած հանրահավաքին: Խուզարկության արդյունքում, սակայն, հանցավոր գործունեության վերաբերյալ ոչ մի փաստաթուղթ կամ առարկա չի հայտնաբերվել:

1. Փետրվարի 26-ին վաղ առավոտյան խուզարկություններ են սկսվել Վանաձորի բնակիչ Մերուժան Հարությունյանի եվ Արսեն Ավետիսյանի ծնողների բնակարաններում:
2. 2008թ. մարտի 10-ի առավոտյան՝ ժամը 11:00-ին, ոստիկանության աշխատակիցները խուզարկել են Լոռու մարզի Օձուն գյուղի բնակիչ Մերյոժա Բարսեղյանի տունը: Խուզարկության արդյունքում Մերյոժա Բարսեղյանի տանը կից անասնագոմի տանիքում ոստիկանության աշխատակիցները հայտնաբերել են 30 փամփուշտ: Խուզարկության ժամանակ որպես ընթերակա գրանցված հարևանները նկատել են, որ անասնագոմի տանիքի ծածկը վնասված է: Տանիքի բացված այդ անցքով էլ, ականատեսների կարծիքով, փամփուշտները գցված են եղել ներս:

ՀԵՆՈՒՆԿՅԱՆ ԲԱՂԱՔԱՅԻՍԿԱՆ ԱՍԱՄԲԼԵԱՅԻ ՎԱՆԱԶՈՐԻ

ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՀՀ, 2001, ք.Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 59: Հեռ.՝ (+374 322) 4 22 68, էլ. հասցե՝ hcav@hcav.am,
ինտերնետային կայք՝ www.hcav.am, www.hrfori.am

Մերյոժա Բարսեղյանի կինը տեղեկացրել է, որ նախօրեին՝ երեկոյան, ոստիկանության թաղային տեսուչն ակոռով օգտագործած վիճակով գնացել է Ս.Բարսեղյանի տուն: Ոստիկանության տեսուչը սպառնացել է Մերյոժա Բարսեղյանի կնոջը՝ ասելով. «Տեսե՞ք Ձեր գլուխն ինչ եմ բերելու: Եթե ձեր բանակում ծառայող որդու հետ մի բան պատահի չզարմանաք»:

3. Ոստիկանության աշխատակիցները խուզարկել են Վանաձորում Լևոն Տեր-Պետրոսյանի նախընտրական շտաբի տարածքի սեփականատիրոջ բնակարանը:
4. Ոստիկանության աշխատակիցները խուզարկել են ոչ միայն քաղաքացիների այն բնակարանները, որտեղ փաստացի ապրում են, այլ նաև այն բնակարանները, որի հասցեում նրանք հաշվառված են:
5. 2008թ. մարտի 29-ի առավոտյան՝ մոտավորապես 8:30-ի սահմաններում, Վանաձորի ոստիկանության աշխատակիցների կողմից խուզարկություն է իրականացվել Արմեն Բալայանի բնակարանում, կից օժանդակ շինությունում, ինչպես նաև նրան պատկանող «Արարատ» մթերային խանութում: Խուզարկությունն իրականացվել է Լոռու մարզի ընդհանուր իրավասության դատարանի դատավոր Ս.Մնացականյանի 2008թ. մարտի 27-ի որոշմամբ: Խուզարկության նպատակն է եղել հայտնաբերել «Միմ» տպագրատանից 2007թ. մարտի 3-5-ն ընկած ժամանակահատվածում հափշտակված տպագրական մեքենայի լիսեռները: 2008թ. մարտի 21-ին ոստիկանության Վանաձորի բաժնից գրություն է ստացվել, ըստ որի, Արմեն Բալայանի բնակարանում, դրան կից օժանդակ շինություններում և «Արարատ» մթերային խանութում թաքցվում են հափշտակված լիսեռները՝ 570.000 դրամ ընդհանուր արժողությամբ: Խուզարկության արդյունքում որե՛վէ լիսեռ չի հայտնաբերվել, սակայն ոստիկանության աշխատակիցներն առգրավել են Արմեն Բալայանի օրինական կարգով պահվող որսորդական հրացանը: Խուզարկության ընթացքում Արմեն Բալայանին ոստիկանության աշխատակիցները հարցրել են, թե արդյոք վերջինս հանդիսանում է ՀՀԾ կուսակցության անդամ:

2008թ. մարտի 12-ի առավոտյան ոստիկանության աշխատակիցները խուզարկություններ են սկսել Լևոն Տեր-Պետրոսյանի համակիրների բնակարաններում.

1. Արսեն Սիրադեղյանի եվ նրա ծնողների
2. Գրիգոր Հակոբյանի
3. Արթուր Շահնազարյանի
4. Ռուբիկ Ոսկանյանի
5. Սասուն Մեյրանյանի
6. Արշավիր Ղուկասյանի
7. Վաղարշակ Անդրեասյանի
8. Վահագն Մարտիրոսյանի
9. Կարեն Սարգսյանի
10. Սասունց Մեյրանյանի

Վահագն Մարտիրոսյանի բնակարանից ոստիկանության աշխատակիցներն առգրավել են ՀՀԾ կուսակցության 1989թ. կանոնադրության նախագիծը: Սասունց Մեյրանյանի /նա հանդիսանում է Լոռու մարզի որսորդմիության տեսուչ/ բնակարանից էլ ոստիկանները տարել են օրինական փաստաթղթերով պահվող նրա որսորդական հրացանը:

ՀԵՆՏԻԿՅԱՆ ԲԱՂԱՔԱՅԻՍԱԿԱՆ ԱՍԱՄԲԼԵԱՅԻ ՎԱՆԱՁՈՐԻ

ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՀՀ, 2001, ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 59: Հեռ.՝ (+374 322) 4 22 68, Էլ. աստղ՝ hcav@hcav.am,
ինտերնետային կայք՝ www.hcav.am, www.hrfori.am

ՀՀ Քրեական օրենսգիրքը խուզարկություն կատարելու համար թվարկում է այն դեպքերը, երբ քննիչը բավարար հիմքեր ունի ենթադրելու, որ որևէ շենքում կամ այլ տեղ կամ որևէ անձի մոտ գտնվում են հանցագործության գործիքներ, հանցավոր ճանապարհով ձեռք բերված առարկաներ ու արժեքներ, ինչպես նաև այլ առարկաներ և փաստաթղթեր, որոնք կարող են նշանակություն ունենալ տվյալ գործի համար:

Օրենքով սահմանված կարգի համաձայն՝ խուզարկությունը կատարվում է միայն դատարանի որոշմամբ, որի մասին խուզարկությունից առաջ քննիչը նախապես տեղեկացնում է բնակչին: Խուզարկությունն ավարտելուց հետո քննիչը կազմում է համապատասխան արձանագրություն, որի պատճենը ստորագրությամբ հանձնվում է անձին, ում մոտ կատարվում է քննչական գործողությունը:

2008թ. փետրվարի 26-ից մարտի 13-ը ոստիկանության Վանաձորի բաժնի աշխատակիցների կողմից իրականացված խուզարկություններն իրականացվել են օրենքով սահմանված կարգի խախտումներով:

1. խուզարկություն կատարելու մասին դատարանի համապատասխան որոշման մասին տեղեկացվել են միայն այն քաղաքացիները, ում խուզարկության վերաբերյալ արձանագրություն է տրվել:
2. Քաղաքացիներից ոչ մեկը չի տեղեկացվել, թե որ գործի շրջանակներում է խուզարկություն իրականացվում:
3. Խուզարկությունն իրականացնելուց հետո ոչ բոլոր քաղաքացիներին է տրվել խուզարկության վերաբերյալ կազմված արձանագրության պատճենը:

Ճնշումներ քաղաքացիների ազատ կամքի դրսևորման վրա

1. Փետրվարի 26-ին նորընտիր նախագահ Մերժ Սարգսյանին աջակցող հանրահավաքի կազմակերպման համար ստիպողաբար Վանաձորից Երեվան են տեղափոխվել Վանաձորի բոլոր պետական համակարգի աշխատակիցները: Արդյունքում հանրակրթական դպրոցներում դասերն ավարտվել են սովորականից շուտ, իսկ Վանաձորի քաղաքապետարանի մի քանի բաժիններ ընդհանրապես չեն աշխատել: Նույն օրը Վանաձորի թիվ 1, 4, 8, 10 և 11 դպրոցների մի խումբ ավարտական դասարանի աշակերտներ, ՀՀ դրոշը վեր պահած, երթի են ելել քաղաքի փողոցներում: Նրանց միացել են հասակակիցներ այլ դպրոցներից, որոնք պահանջել են քաղաքականությունը չխառնել կրթության հետ եվ ետ բերել իրենց ուսուցիչներին: Փետրվարի 27-ին Լոռու մարզի կրթության վարչությունից կանչել են այն դպրոցի տնօրեններին, որոնց աշակերտները մասնակցել են նախորդ օրվա երթին: Մարզպետարանից պահանջել են պարզել, թե ովքեր են հանդիսացել երթի կազմակերպիչները, աշակերտներից բացատրություն վերցրել, որ դպրոցներում դասերը չեն խանգարվել:

Ահաբեկումներ

1. 2008թ. փետրվարի 29-ի լույս մարտի 1-ի գիշերն անհայտ անձինք հրդեհել են Վանաձորում գործող ՀՀԾ գլխավոր գրասենյակի դուռը: Դեպքի կապակցությամբ ՀՀԾ գրասենյակը հաղորդում է ուղարկել ոստիկանության Վանաձորի բաժին:
2. 2008թ. մարտի 4-ի լույս փետրվարի 5-ի գիշերը երկրորդ անգամ փորձել են հրդեհել ՀՀԾ գրասենյակը:

ՀԵՆՍԻՆԿՅԱՆ ԲԱՂԱՔԱՅԻՍԿԱՆ ԱՍԱՄԲԼԵԱՅԻ ՎԱՆԱԶՈՐԻ

ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՀՀ, 2001, ք.Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 59: Հեռ.՝ (+374 322) 4 22 68, էլ. աստղ՝ hcav@hcav.am,
ինտերնետային կայք՝ www.hcav.am, www.hrfori.am

Ոստիկանություն բերման ենթարկելու եվ անօրինական պահման փաստեր

1. Մարտի 3-ին Գյումրիի ոստիկանության բաժին բերման են ենթարկել Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբի նախագահ Լևոն Բարսեղյանին չիրագեկված հանրահավաք կազմակերպելու համար: Ժամը 13:00-ից մինչև 14:00-ն փաստաբան Կ. Թումանյանին հնարավորություն չեն տվել հանդիպել նրա հետ՝ պատճառաբանելով, որ նյութեր են նախապատրաստում և կթույլատրեն հանդիպել հետո: Լևոն Բարսեղյանի հետ ոստիկանություն բերման է ենթարկվել նաև նրա 17- ամյա որդին, որի նկատմամբ բռնություն է կիրառվել:
2. Մարտի 11-ին 2-րդ անգամ Գուգարքի ոստիկանության բաժին բերման են ենթարկել Օպերայի Ազատության հրապարակում խաղաղ նստացույցի մասնակից Սարգիս Ավետյանի որդուն՝ 22-ամյա Ռուսլան Ավետյանին: Ոստիկանության աշխատակիցները փորձել են ոստիկանության բաժին տանել նաև Ռուսլան Ավետյանի կնոջը, մորը և 2 անչափահաս երեխաներին: Մինչ այդ մարտի 8-ին ոստիկանության աշխատակիցները մեկ անգամ էլ են բերման ենթարկել նրա որդի Ռուսլան Ավետյանին և ամբողջ օրը պահել ոստիկանությունում:
3. 2008թ. ՀՀ նախագահական ընտրություններից հետո Օպերայի Ազատության հրապարակում խաղաղ նստացույցի մասնակից Ռուբիկ Ոսկանյանը մարտի 1-ի առավոտյան՝ մոտավորապես ժամը 6:30-ին, դաժան ծեծի է ենթարկվել խաղաղ նստացույցը ցրողների կողմից: Վիճակը ծանր լինելու պատճառով դիմել են շտապօգնությանը:
Առավոտյան ժամը 8:30-ի սահմաններում ոստիկանները ձերբակալել են Ռ.Ոսկանյանին իր ավտոմեքենայում և առանց բժշկական օգնություն ցույց տալու նրան պահել Երևանի Կենտրոնի ոստիկանության ՁՊՎ-ում, որտեղ էլ մինչև վայժմ գտնվում է Ռուբիկ Ոսկանյանը:
Ռուբիկ Ոսկանյանի փաստաբան Վարդան Զուռնայանը մեկ շաբաթ շարունակ չի կարողացել հանդիպել Հատուկ Կարևորագույն գործերով քննիչ Ա.Կարապետյանի հետ, որպեսզի կարողանա իրականացնել իր պաշտպանական գործողությունները:
Ռուբիկ Ոսկանյանի կնոջ հաղորդմամբ՝ փաստաբանները մշտապես հայտնում են, թե քննիչը տեղում չէ, բացակայում է:
ՀՀ նախագահի թեկնածու Լևոն Տեր-Պետրոսյանի Վանաձորի կենտրոնական շտաբի պետ Աշոտ Մանուկյանի նկատմամբ քրեական գործ է հարուցվել՝ պետական իշխանությունը բռնությամբ զավթելուն, ՀՀ Սահմանադրական կարգը բռնությամբ տապալելուն ուղղված գործողություններ իրականացնելու համար:
4. ՀՀ նախագահի թեկնածու Լեվոն Տեր-Պետրոսյանի վստահված անձ Աշոտ Մանուկյանի կինը տեղեկացրել է, որ ոստիկանության աշխատակիցը ճնշումների ազդեցությամբ փոխել է իր ցուցմունքը: Փաստաբանի ներկայությամբ տեղի ունեցած ոստիկանության աշխատակցի և Աշոտ Մանուկյանի առերեսման ժամանակ ոստիկանության աշխատակիցը հայտնել է, որ Աշոտ Մանուկյանն իր նկատմամբ բռնություն չի կիրառել: Այդ պահին ներս է մտել ոստիկանության հատուկ կարևորագույն գործերով քննիչ Արսեն Բեգինյանը: Նա ստիպել է ոստիկանության աշխատակցին, որ վերջինս փոխի իր ցուցմունքը և ներկայացնի, որ Աշոտ Մանուկյանը խփել է իրեն:

Ոստիկանության բաժիններ բերման ենթարկվածների ցուցակ

ՀԵՆՍԻԿՅԱՆ ԲԱՂԱՔԱՅԻՍԿԱՆ ԱՍԱՄԲԼԵԱՅԻ ՎԱՆԱԶՈՐԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՀՀ, 2001, ք.Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 59: Հեռ.՝ (+374 322) 4 22 68, Էլ. աստե՝ hcav@hcav.am,
ինտերնետային կայք՝ www.hcav.am, www.hrfori.am

Վանաձոր

1. Նազարյան Լևոն-2 անգամ՝ փողոցից, հետո նաև տնից
2. Սարգսյան Կարեն-2008թ. մարտի 3-ին
3. Հակոբյան Գրիգոր-2008թ. մարտի 3-ին
4. Ամիրբեկյան Կոլյա-2008թ. մարտի 3-ին, ժամը 8:25-15:56-ն
5. Անդրեասյան Վաղարշակ-2008թ. մարտի 3-ին
6. Սիրադեղյան Արսեն
7. Սեյրանյան Սասունց -2008թ. մարտի 7-ին
8. Քարհանյան Դավիթ
9. Սիմոնյան Գրիշա -2008թ. մարտի 12-ին
10. Ավետյան Ռուսլան
11. Մարտիրոսյան Վահագն
12. Զաքարյան Խոսրով -2008թ. մարտի 3-ին
13. Ոսկանյան Ռուբիկ
14. Փենինյան Հարություն
15. Փենինյան Հրայր
16. Տեր-Պետրոսյան Հոսեփ
17. Գալստյան Ստեփան
18. Պետրոսյան Սպարտակ
19. Թովմասյան Մուսաննա
20. Ավետիսյան Արսեն
21. Խաչատրյան Մայիս
22. Մանուկյան Վանիկ
23. Տոնյան Արմեն
24. Հովհաննիսյան Արմեն
25. Ղուկասյան Արշավիր
26. Թունյան Արարատ
27. Ոփյան Մարատ

Ստեփանավան

1. Պառավյան Հովիկ-2008թ. մարտի 3-ին՝ ժամը 21:30-ին, տարել են և միայն
մարտի 4-ի առավոտյան 06:30-ին բաց թողել
2. Այվազյան Անատոլի
3. Մարիկյան Սարգիս
4. Արոյան Նաիրի
5. Սուքիասյան Արթուր

Ալավերդի

1. Պապոյան Վազգեն
2. Պապոյան Տիգրան
3. Ճարոյան Տաթևիկ
4. Երիցյան Սուրեն
5. Շախկալյան Արմեն

ՀԵՆՍԻՆԿՅԱՆ ԲԱՂԱՔԱՅԻՍԿԱՆ ԱՍԱՄԲԼԵԱՅԻ ՎԱՆԱԶՈՐԻ

ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՀՀ, 2001, ք.Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 59: Հեռ.՝ (+374 322) 4 22 68, էլ. աստի՛ hcav@hcav.am,
ինտերնետային կայք՝ www.hcav.am, www.hrfori.am

6. Նոնինյան Մամվել
7. Շահնազարյան Արտաշես
8. Մատինյան Աբգար /նստիկանության բաժնի պետի տեղակալը վերջինիս 30 րոպե շարունակ ծեծել է ռետինե մահակով և ասել. «Արա դու էիր միլիցեթին խփում»/

ՀՀ օրենսդրությամբ նստիկանության բաժին բերման ենթարկելու փաստի կապակցությամբ ծագող իրավահարաբերությունները չեն կարգավորվում: Ոստիկանության աշխատակիցների այս գործողությունները ի սկզբանե հանդիսանում են մարդու իրավունքների խախտումներ: Մասնավորապես՝

1. ՀՀ «Քրեական օրենսգրքի» համաձայն՝ բերման են ենթակվում այն քաղաքացիները, որոնք համարվում են կասկածյալ, մեղադրյալ, ամբաստանյալ, դատապարտյալ, վկա, տուժող եվ եթե առանց հարգելի պատճառի քննության չեն ներկայացել:
2008թ. փետրվարին եվ մարտին ոստիկանության բաժին բերման ենթարկված քաղաքացիներից ոչ մեկին, սակայն, նախապես գրավոր ծանուցմամբ ոստիկանություն չեն հրավիրել:
2. Բերման ենթարկված քաղաքացիներին ոստիկանության աշխատակիցները նախապես չեն տեղեկացրել նրանց իրավական կարգավիճակի մասին: Այսինքն քաղաքացիներին ոստիկանության աշխատակիցները բերման են ենթարկել ոչ հատուկ որոշմամբ: Մա կարող է ոստիկանության աշխատակիցների պաշտոնական լիազորությունների չարաշահում համարվել:

Կալանավորվածներ

Ոստիկանության բաժին բերման ենթարկված քաղաքացիների մի մասը կալանավորվել են ՀՀ «Քրեական օրենսգրքի» տարբեր հոդվածների համաձայն: Այդ քաղաքացիները ներկայումս գտնվում են ՀՀ տարբեր քրեակատարողական հիմնարկներում:

1. Միմոնյան Գրիշա, որի նկատմամբ որպես խափանման միջոց կիրառվել է 2 ամիս կալանքը, եվ նա գտնվում է «Վանաձոր» ՔԿՀ-ում:
2. Ջաքարյան Խոսրով, որի նկատմամբ խափանման միջոց է կիրառվել 2 ամիս կալանքը եվ նա գտնվում է «Նուբարաշեն» ՔԿՀ-ում:
3. Փենինյան Հրայր, որի նկատմամբ մեղադրանք է առաջադրվել ՀՀ «Քրեական օրենսգրքի» 225 հոդվածով՝ զանգվածային անկարգություններ: Հրայրը գտնվում է «Վանաձոր» ՔԿՀ-ում:
4. Մարգարյան Ստեփան, որի նկատմամբ որպես խափանման միջոց կիրառվել է 2 ամիս կալանքը, եվ նա գտնվում է «Վանաձոր» ՔԿՀ-ում:
5. Տեր-Պետրոսյան Հոսեփ, որի նկատմամբ որպես խափանման միջոց կիրառվել է 2 ամիս կալանքը, եվ նա գտնվում է «Վանաձոր» ՔԿՀ-ում:
6. Մանուկյան Աշոտ, որի նկատմամբ մեղադրանք է առաջադրվել ՀՀ «Քրեական օրենսգրքի» 300 հոդվածով՝ իշխանության բռնի զավթում: Աշոտ Մանուկյանը գտնվում է «Նուբարաշեն» ՔԿՀ-ում:
7. Ջաքարյան Խոսրով, որի նկատմամբ որպես խափանման միջոց կիրառվել է 2 ամիս կալանքը, եվ նա գտնվում է «Նուբարաշեն» ՔԿՀ-ում:
8. Շահնազարյան Արթուր, որի նկատմամբ որպես խափանման միջոց է ընտրվել կալանքը: Արթուր Շահնազարյանը ներկայումս գտնվում է «Վարդաշեն» Քրեակատարողական հիմնարկում:

Կամովին ոստիկանության Վանաձորի բաժին ներկայացածներ

ՀԵՆՍԻՆԿՅԱՆ ԲԱՂԱՔԱՅԻՍԿԱՆ ԱՍԱՄԲԼԵԱՅԻ ՎԱՆԱԶՈՐԻ

ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՀՀ, 2001, ք.Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 59: Հեռ.՝ (+374 322) 4 22 68, էլ. աստղ՝ hcav@hcav.am,
ինտերնետային կայք՝ www.hcav.am, www.hrfori.am

Վանաձորցի Արթուր Շահնազարյանը, որը եվս մասնակցել է Երեվանում կազմակերպվող հանրահավաքին, կամովին ներակայացել է ոստիկանություն: Արթուր Շահնազարյանին 2 օր պահել են ոստիկանությունում, այնուհետև սրտի տազնապով տեղափոխվել է հիվանդանոց: Հիվանդանոցում 3 օր գտնվել է ոստիկանության հսկողության տակ, այնուհետև նրա նկատմամբ որպես խափանման միջոց է ընտրվել կալանքը: Արթուր Շահնազարյանը ներկայումս գտնվում է «Վարդաշեն» Քրեակատարողական հիմնարկում:

Մպանվածներ

Մարտի 1-ի գիշերվա դեպքերի ժամանակ մահացած 8 քաղաքացիական անձանցից մեկը եղել է վանաձորցի Դավիթ Պետրոսյանը: Նրա մահվան վկայականում նշված է, որ Դավիթ Պետրոսյանը ստացել է հրազենային 2 վնասվածք, 1-ը՝ կրծքավանդակի, մյուսը՝ որովայնի մասերում: Ներքին օրգանները վնասված են եղել: Դ.Պետրոսյանը կնոջ եւ երեխայի հետ բնակվում եւ աշխատում էր Երեւանում, մայրը՝ Վանաձորում, սակայն հուղարկավորությունը կատարվել է Լոռու մարզի ճոճկան գյուղում:

Իշխանության մարմինների գործողությունները օրինախախտներին պատասխանատվության ենթարկելիս

2008թ. փետրվարի 21-ին ՀՀ ճանապարհային ոստիկանության աշխատակից Մերուժան Կարապետյանի կողմից Երեվան գնացող քաղաքացիների ազատ տեղաշարժմանը խոչընդոտելու կապակցությամբ Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակի նախագահ Արթուր Սաքունցը հաղորդում է ներկայացրել Լոռու մարզի դատախազություն:

ՀՀ ոստիկանությունը քրեական գործի հարուցումը մերժել է՝ Մերուժան Կարապետյանի արարքում հանցակազմի բացակայության պատճառով:

Մեկ այլ դեպքում, երբ վանաձորցի Աշոտ Մանուկյանն ուղղակի մասնակցել է Ազատության հրապարակում կայացած խաղաղ ցույցին, նրա նկատմամբ պետական իշխանությունը բռնությամբ զավթելուն, ՀՀ Սահմանադրական կարգը բռնությամբ տապալելուն ուղղված գործողություններ իրականացնելու համար քրեական գործ է հարուցել:

Մյուս դեպքում էլ քրեական մեղադրանք է առաջադրվել Լեվոն Տեր-Պետրոսյանի վստահված անձ Սոֆյա Քալանթարյանի նկատմամբ հանձնաժողովի աշխատանքներին խոչընդոտելու համար: Այն դեպքում, երբ Սոֆյա Քալանթարյանը հանձնաժողովի նախագահի հետ տարաձայնություններ ունենալուց հետո հեռացել է ընտրական տեղամասից:

Խաղաղ ցույցը բռնի ուժով ցրելիս մահացած 8 քաղաքացիական անձանցից մեկը եղել է վանաձորցի Դավիթ Պետրոսյանը: Նրա մահվան վկայականում նշված պատճառի համաձայն՝ Դավիթ Պետրոսյանը մահացել է հրազենային 2 վնասվածքից, 1-ը՝ կրծքավանդակի, մյուսը՝ որովայնի: